

VEROUDERING VAN DE HUID

Scholing dermatologie

In veel culturen worden ouderen gezien als een bron van wijsheid. In de westerse samenleving is dit niet het geval. De zoektocht naar de eeuwige jeugd is even oud als onze geschiedenis. Vele verhalen uit de oudheid gaan hier ook over, bijvoorbeeld de bron van de eeuwige jeugd en Jason en de argonauten (het gulden vlies), een griekse mythe.

Steeds meer cliënten gaan op zoek naar een behandeling om de effecten van veroudering tegen te gaan. De markt is groeiende. Vanaf 1997-2001 steeg het aantal cosmetische procedures op de Amerikaanse markt met 304 procent. Vanaf 2000-2001 was er eveneens nog een toename van het aantal cosmetische procedures met 48 procent (*Cosmetic surgery Times*, juni 2002).

Op de Nederlandse markt worden de behandelingen door de verzekeraar niet vergoed. En bevinden veel van deze behandelingen zich in een grijs gebied. Veelal gaat het om invasieve behandelingen die potentieel een aantal risico's met zich meebrengen. Namelijk littekenvorming, kans op infecties van de huid, ontstekingsreacties van de huid door invasieve lasertechnieken en vreemdlichaamsreacties door het gebruik van fillers.

Wat is nu precies veroudering?

Veroudering omvat voortschrijdende fysiologische veranderingen in een organisme die leiden tot een vermindering van het vermogen van een organisme om zich aan te passen aan metabolische stress in de tijd. Dit betekent dat een organisme zich steeds moeizamer kan aanpassen aan veranderingen binnen en buiten het lichaam.

Er zijn twee algemene theorieën van veroudering. De eerste theorie zegt dat veroudering een voorgeprogrammeerd proces is dat genetisch bepaald is. Normale cellen kunnen zich niet oneindig delen, het houdt een keertje op. Dit wordt ook wel het intrinsieke proces genoemd. Als dit proces verstoord is en cellen beginnen zich wel oneindig te delen, dan ontstaat er kanker.

Een andere theorie zegt dat veroudering het resultaat is van een optelsom van schade veroorzaakt door de omgeving. Tijdens het normale metabolisme ontstaan zuurstofradicalen, dit zijn krachtige moleculen die reageren met alles waarmee ze in aanraking komen. Ze spelen een rol bij de afweer van micro-organismen, maar veroorzaken ook schade aan het normale weefsel. Mensen en dieren hebben enzymen die zich verdedigen tegen deze moleculen om de schade aan het gezonde weefsel te beperken (anti-oxydantia enzymen). Dit wordt het extrinsieke proces genoemd. Het is waarschijnlijk dat beide processen in het verouderingsproces van de mens een rol spelen.

Omgevingsfactoren

Het is belangrijk om te weten dat de geschatte leeftijd van een persoon vooral wordt bepaald door het uiterlijk en dat we dit doen op basis van kenmerken van de huid. Er zijn verschillende omgevingsfactoren die bij dit huidverouderingsproces hun invloed uitoefenen. Te denken valt aan zonexpositie (DNA beschadiging door UV-licht), infecties, temperatuurveranderingen, dehydratie en mechanische beschadiging van de huid.

Foto-veroudering van de huid (photoaging)

Foto-veroudering is de schade die door langdurige blootstelling aan UV-licht en zonlicht wordt veroorzaakt. Deze schade is sterker bij de Fitzpatrick huidtypes I-III in vergelijking met huidtypes IV-VI. Kortom de lichtere huidtypes tegenover de donkere huidtypes. De kenmerken van een huid die het proces van foto-veroudering heeft ondergaan bestaan uit depigmentatie (hypomelanosis guttata), verslapping van de huid, een gele kleur, rimpels, teleangiectasieën, een leer aspect van de huid en huidkanker (aktinische keratosen, basaal-celcarcinomen, plaveiselcel carcinomen). Ook andere goedaardige afwijkingen duiden op foto-veroudering van de huid zoals lentigo solaris, verruca seborrhoica en de aandoening favre-racouchot.

Wat valt hier nu therapeutisch allemaal aan te doen?

Doordat de kennis rondom de veroudering van de huid en behandelingsmogelijkheden zijn toegenomen, is het verouderingsproces beter te beïnvloeden. Het onderzoek en de therapie staan nog in de kinderschoenen, maar een aantal wetenschappelijk bewezen strategieën is al mogelijk. Op dit moment is het nog wel zo dat in veel onderzoeken het aantal patiënten en het aantal onderzoeken zelf vaak nog te klein zijn om duidelijke conclusies te trekken.

Strategieën

Behandelingsstrategieën worden onderverdeeld in primair, secundair en tertiair. Primaire behandeling is de behandeling die voorkomt dat er foto-verouderingschade ontstaat. Secundaire behandeling is de behandeling die de extrinsieke schade tegen gaat. Tertiaire behandeling is de behandeling die zowel de extrinsieke als intrinsieke veroudering behandelt. Primaire behandeling bestaat uit zonprotectie door gebruik te maken van middelen met een bescherming tegen UV-A en UV-B. De SPF zoals vermeld op de antizonnebrand middelen is gericht op de hoeveelheid UV-B, de nieuwere inzichten laten zien dat UV-A ook een negatieve invloed heeft op de veroudering van de huid. In de huidige literatuur wordt gepleit voor het gebruik van een

andere maat namelijk UPF (UV protection factor als maat voor bescherming tegen UV-A en UV-B). Normale zomerkleding heeft een UPF van 10 dit is vergelijkbaar met een SPF van 30. Samenvattend: een goede crème of kleding moet bescherming bieden tegen zowel UV-A als UV-B om het verouderingsproces tegen te gaan. (*Photoaging: Mechanisms and repair JAAD 2006; 55: 1-19.*)

Secundaire strategie

Secundaire behandelingsstrategieën bestaan uit niet-invasieve behandelingen zoals crèmes die bepaalde stoffen bevatten die het verouderingsproces tegen gaan. Van weinig middelen is bewezen dat deze effecten hebben. Orale anti-oxydantia (vitamine E, vitamine C), tretinoinen (vitamine A, retinol), hormonen (estrogenen) en groei-factoren zijn onderzocht. Twee middelen springen er uit: lokale behandeling met vitamine C en tretinoinen blijken de effecten van foto-veroudering tegen te gaan. Het in pilvorm slikken van anti-oxydantia blijkt geen effect te hebben.

Tertiaire strategie

Tertiaire behandelingsstrategieën zijn invasieve behandelingen zoals met de fractal laser, microdermabrasie, thermage en botuline toxine (Botox, Dysport). De meeste behandelingen zijn onvoldoende wetenschappelijk onderzocht om een eenduidige conclusie te trekken. Dit is niet het geval met de botuline toxine, hierbij is het bewezen dat het zowel de intrinsieke en extrinsieke verouderingskenmerken van de huid behandelt.

Primair	Secundair	Tertiair
Fotoprotectie	Retinoïne zuren	Chemische peelingen
	Anti-oxidanten	Microdermabrasie
	Estrogenen	Microablatie
	GroEIFactoren	Laser
	en cytokines	Botuline
		Fillers

Om als schoonheidsspecialist te bepalen welke techniek voor de cliënt het meest geschikt is, is het niet alleen belangrijk om kennis te hebben van de huidtypes van Fitzpatrick maar ook om kennis te hebben van de Glogeau schema van de foto-veroudering van de huid zoals die bij de modulen van U-Consultancy aan bod zijn geweest. Goede kennis van het verouderingsproces is onmisbaar bij het behandelen van de verouderde huid.

*Dr. A.J. Oosting, dermatoloog Spaarneziekenhuis, Hoofddorp
C. Uppelschoten, U-Consultancy, Nieuwegein*

C. Uppelschoten (links) en Dr. A.J. Oosting.

Data basisscholing Dermatologie Schoonheidsspecialisten najaar 2008

De basisscholing Dermatologie voor Schoonheidsspecialisten bestaat uit vier modulen:

- Module 1:** Efflorescentieel & Behandelingsprincipes huidaanandoeningen;
- Module 2:** Eczeem en allergie, Psoriasis & Pigmentstoornissen;
- Module 3:** Infecties, Acne & Rosacea;
- Module 4:** Huidtumoren & Cosmetische chirurgie.

Data

Utrecht: Woensdagavond 10 en 24 september, 1 en 8 oktober 2008.

Eindhoven: Maandag hele dag, 29 september en 20 oktober 2008.

Antwerpen: Maandag hele dag 27 oktober en 24 november 2008.

Data vervolgscholing

(Alleen te volgen na behalen certificaat basisscholing)

De vervolgscholing Dermatologie voor Schoonheidsspecialisten bestaat uit vier modulen:

- Module 5:** Vlekjes op de huid en behandeling;
- Module 6:** Donkere huid & Pigmentstoornissen & Overbeharing;
- Module 7:** Laser en cosmetische behandelingen;
- Module 8:** Huidtumoren & Littekenvorming.

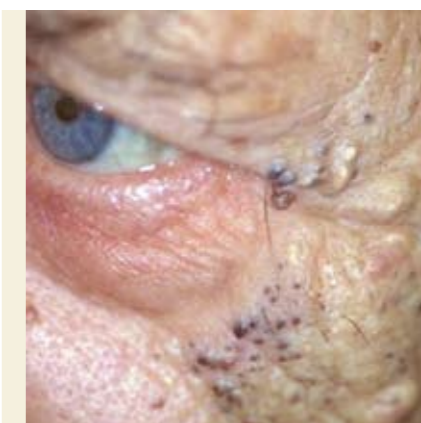
Data

Utrecht: Dinsdagavond 9 en 23 september, 30 september en 7 oktober 2008.

Zwolle: Woensdagavond 29 oktober, 5 en 19 en 26 november 2008.

Aanmelden kan via het inschrijfformulier www.uconsultancy.nl.

Informatie: U-Consultancy, Postbus 7060, 3430 JB Nieuwegein. Tel.: (030) 604 41 70, fax: (030) 310 01 59, e-mail: info@uconsultancy.nl

De aandoening Favre-racouchot links temporaal.